

NANOVEJŠA KANONIZACIJA

Od svetnikov, kanoniziranih v novejšem času, jih poznamo zelo malo. In vendar bi nam bili njih življenjepisi zelo porabni zgledi za sodobno pridigo; saj nam novejših zgledov tako primanjkuje. Tudi za svoje posvečenje bi se ob novejših svetnikih lahko mnogo naučili; saj nam Cerkev v svetnikih »predočuje zglede svetosti, ob katerih naj bi se odeli s krepostmi Zveličarja samega« (Mediator Dei, 164 — citirano po našem prevodu).

Na nedeljo Dobrega pastirja letos je papež razglasil za svetnika Martina Porresa, fratra dominikanskega reda, ki je živel v 16. stoletju v Peruju. V naši dobi, ko plemenska diskriminacija še ni premagana in cerkveni predstojniki nastopajo zoper njo celo s cerkvenimi kaznimi, je to zelo aktualen svetnik.

Ko so po letu 1530 španski konkvistadori osvojili Peru, barsko razdejali in izropali kraljestvo Inkov, so v deželo kmalu prišli misijonariji, predvsem dominikanci, in oznanjali evangelij svobode za vse ljudi, tudi za Indijance in uvožene črnce. Nekdanji tempelj poglavitnega božanstva Inkov, sonca, so spremenili v cerkev, izropano in zapuščeno kraljevsko palačo pa v samostan in v novo ustanovljenem mestu Limi postavili cekrev Kraljice presvetega rožnega venca. Dominikanski misijonar Las Casas je pri španskih kraljih Ferdinandu in Karlu V sedemkrat posredoval za žalostno usodo Indijancev. Dosegel je tudi to, da je papež Pavel III. v posebnem pismu izjavil, da so tudi Indijanci »pravi ljudje, sposobni, da z njimi postopajo človeško.

V takih kolonialnih razmerah je živel Martin Porres. Bil je nezakonski sin španskega plemiča in osvobojene črnke, torej mešanec ali mulat. Oče ga ni hotel priznati; v krstno knjigo so ga vpisali kot sina neznanega očeta. Obetala se mu je bridka usoda završenega nezakončiča brez pravic, življenje zagrenelega zavrženca in izmečka družbe, kakor so tedaj mislili. Z materjo vred je veliko prestradal. Postal je brivec in po tedanji navadi obenem neke vrste domači zdravnik. Bil je preprost, plemenit značaj, požrtvovalen in nesebičen; krščanska vera ga je naučila, da v svoji žalostni usodi ni zagrenel in otopel. V svojem poklicu je pa spoznaval bolne in uboge ter postal njih prijatelj in dobrotnik. S petnajstimi leti je bil sprejet v dominikanski samostan v Limi, pa zaradi nezakonskega rojstva le kot služabnik, hlapec, ki bo opravljal kot tretjerednik v samostanu najnižja dela, nikoli pa ne bo mogel delati redovnih zaobljub. Toda zaradi svojih velikih kreposti je bil čez nekaj let sprejet med novince in je mogel delati celo slovesne zaobljube.

Pri govoru na dan kanonizacije je papež vse njegove kreposti izvajal iz njegove ljubezni do Boga in do bližnjega. Svetnik je bil velik mož molitve. Posebno je častil Križanega, sv. Rešnje telo in mater božjo. Po cele ure je v kakem skritem kotu v cerkvi molil pred Najsvetejšim. Bog mu je dal tudi mistične milosti, kakor ekstaze. Španski podkralj, ki ga je hodil vpraševati za svet, je moral često čakati, da je minila ekstaza fratra Martina.

Zavzemal se je z evangeljsko krostkostjo za vse ponižane in najnižje: za črnce, uboge Indijance, jim nosil hrano, jih učil svete

vere, stregel bolnim, skrbel tudi za najnižje živalce. Med drugimi karizmatičnimi darovi, kakor so bili čudeži, prerokbe in bilokacija, mu je Bog dal tudi oblast nad živalcami. Kakor je sv. Frančišek Asiški pridigal pticam, sv. Anton Padovanski ribicam, tako je sv. Martin Porres ukazoval na pr. mišim. Radi ga slikajo, kako je v zakristiji odprl predale, ukazal mišim, da so se zbrale v košari, potem pa jih odnesel na polje, da se tam preživljajo in ne škodujejo človeku. Takim svetnikom daje Bog nad stvarmi podobno oblast, kakor jo je imel Adam pred grehom. Zato ga časte za zavetnika zoper nadležne živalce. Imel je dar vlite vrednosti. Ni znal brati, nikoli ni študiral sv. Tomaža, a je teologom povedal, v katerem poglavju Tomaževe Summe naj iščejo odgovor. Z odgovori je presenetil tudi profesorje teologije. Civilne in cerkvene oblasti so mu zaupale velike vsote, da jih je razdeljeval v karitativne namene. Delil je živež, nasvete, ozdravljaj in tolažil. Sam je pa nosil le eno, obrabljeno redovno obleko in spal v zaboju.

S tem da je Cerkev postavila na oltar ubogega fratra mešane polti, nam je dala priprošnjika, v katerega se ozirajo danes pred vsem milijoni črncev. Bog po Cerkvi postavlja sodobnemu človeku sodobne vzore!

J. P.

750 »BLAGOVIJESTI«

I u duhovnoj pastvi ima »otkrića«. A nijesu ona uvijek plod sustavnog proučavanja pastoralne situacije; nijesu uvijek »planirana«. Koji se put, baš kao i u znanosti ili u tehnici, dogode i slučajno. Ima i u pastvi »sreće« i »lutrijskih zgoditaka«. Dakako, to je uvijek Božja sreća, Božji slučaj. Daj znaj, tko ga je isprosió ili zaslužio: u velikoj zajednici općinstva svetih. Možda župnik — svojom pobožnošću, revnošću, ljubavlju — a možda i koja daleka bakica, mamica, časna sestra, dobra stara ili mlada, djevojka, svojom molitvom i žrtvama. A možda nije ni jedno ni drugo, nego je milost, naprosto, kapnula s Križa po nedokučivoj, spasiteljskoj volji Božjoj. »Igitur non volentis neque currentis, sed miserentis est Dei!« (Rim 9, 16).

Za mene je, svakako, bilo takvo jedno »otkriće«, i kad sam, neki dan, razgovarao s jednim župnikom pa mi on rekao da u njegovu župu dolazi 750 »Blagovijesti«.

Gradska je to župa — i velegradska — ali nije jedna od onih »mamutskih« kakvih ima po velegradovima sa čisto katoličkim pučanstvom. U gradu je, gdje su katolici danas velika manjina, no uvijek je još prilično vjerski kompaktna. Relativno, to se zna. Ima jedno 7—8 hiljada vjernika: radnika najviše. Vjerski život u njoj nije ni najbolji ni najgori. Vjernici su najviše došljaci sa sela, iz prve ili druge generacije. Nijesu većinom otpadnici; »u principu« drže s Crkvom. Ima ih i vrlo dobrih. Ali grad ko grad. U praksi bude svašta. A župnik star i sam; nema kapelana i ako za njim jauče. Gdje je god bio, nešto je gradio; gradi i ovdje. Uvijek je spreman ispovijedati: ako hoćeš, od jutra do mraka. Zove ih na ispovijed; zove na vjenčanje; zove na katehizaciju. I propovijeda im: kažu, i predugo. Ali mu se baš previše ne odazivlju. O kakvim spektakularnim i masovnim, pastoralnim uspjesima nema ni govora. Vazdan se na to jada i tuži.